

جمهوری اسلامی ایران

سازمان برنامه و بودجه

بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مهندسان مشاور

تاریخ: ۱۳۷۴/۱۱/۲۱
شماره: ۱۰۲-۶۲۴۷/۵۴-۳۲۶۲

موضوع: دستورالعمل نحوه تعیین حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی مهندسان مشاور

به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و آیین نامه استانداردهای اجرایی طرحهای عمرانی، دستورالعمل پیوست که از نوع گروه اول (لازم الاجرا) است، در ۶ صفحه صادر می شود تا در قراردادهایی که بعد از تاریخ ابلاغ این بخشنامه منعقد می شود و همچنین خدمات از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱ به بعد قراردادهای منعقد شده مهندسان مشاور به مورد اجرا گذاشته شود.

با ابلاغ این دستورالعمل، دستورالعملهای شماره ۵۴/۱۴۱۹۷-۱۳۷۵۸-۱ مورخ ۱۳۷۲/۸/۱۵ و شماره ۱۵۳۷۳-۵۴-۵۱۴۰/۵-۱۰۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۲/۱، برای خدمات از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱ به بعد لغو می شود.

یادآوری می شود که ضریبهای منطقه ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی، مطابق پیوست ۳ دستورالعمل بخشنامه شماره ۴۸۸/۵۴/۲۲۳۴-۱ مورخ ۱۳۶۸/۲/۱۸ است.

حمید میرزاده -
معاون رئیس جمهور و
رئیس سازمان برنامه و بودجه

دستورالعمل نحوه تعیین عوامل نظارت کارگاهی و روش تعیین و پرداخت

حق الزحمه خدمات نظارت عوامل کارگاهی مهندسان مشاور

پیوست بخشنامه شماره ۳۲۶۲-۶۲۴۷/۵۴-۱۰۲ مورخ ۷۴/۱۱/۲۱

عوامل و حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مهندسان مشاور به شرح زیر تعیین می شود:

۱. نحوه تعیین عوامل نظارت کارگاهی: عوامل مورد نیاز برای نظارت کارگاهی از نظر درجه و رشته تحصیلی، تجربه کاری و تعداد، به تناسب نوع و حجم کار، با توافق دستگاه اجرایی و مهندس مشاور تعیین می شود.

چنانچه حین انجام خدمات، تغییر کمی و کیفی عوامل نظارت کارگاهی ضروری باشد، با اعلام هر یک از دو طرف قرارداد در مورد تعداد و ترکیب جدید عوامل، بررسی و توافق می شود. در صورتی که کاهش عوامل نظارت کارگاهی مورد توافق قرار گیرد، تاریخ اجرای توافق پانزده روز بعد از تاریخ حصول توافق خواهد بود.

۲. نحوه تعیین حقوق عوامل نظارت کارگاهی: حقوق عوامل کارگاهی، به شرح زیر تعیین و پرداخت می شود:

۱-۲. حقوق مینا: حقوق مینا برای عوامل نظارت کارگاهی بر حسب طبقه شغلی، درجه تحصیلی و سابقه کار آنها، طبق جدول ضمیمه این دستورالعمل معین می شود.

۱-۱-۲. سابقه کار: مینای سابقه کار مهندس (لیسانس، فوق لیسانس و دکترا)، تاریخ فارغ التحصیلی است. این مینا، در مورد دارندگان درجه تحصیلی کاردان فنی (فوق دیپلم رشته های فنی و نقشه برداری)، دیپلم متوسطه، دیپلم هنرستان، سیکل، راهنمایی و ابتدایی، گواهی مستند صادره توسط دستگاه های اجرایی، نهادها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و همچنین مهندسان مشاور و پیمانکاران ذیصلاحیت است. تبصره) تغییرات ناشی از افزایش سابقه کار عوامل نظارت کارگاهی در مدت اجرای کار، در تاریخ احراز شرایط منظور خواهد شد.

۱-۱-۲. ارتقای درجه تحصیلی: چنانچه عوامل نظارت کارگاهی موفق به اخذ مدرک تحصیلی درجه بالاتر شوند، تمام سالهای تجربه آنها با مدرک تحصیلی قبلی، جز و سابقه کار با مدرک تحصیلی جدید منظور می شود.

تبصره) در صورتی که مدرک تحصیلی جدید لیسانس باشد، نصف یا حداکثر ۵ سال (هرکدام کمتر است) از سابقه تجربی با مدرک تحصیلی قبلی، جزو سابقه کار با مدرک تحصیلی جدید منظور می شود.

۲-۲. ضریب تأثیر نوع کار.

۲-۲-۱. ضریب خطی: حقوق عوامل نظارت کارگاهی کارهای راه، راه آهن، آبیاری و زهکشی، خطوط انتقال آب، خطوط انتقال نفت و گاز و خطوط انتقال برق، در ضریبی به نام ضریب خطی که میزان آن ۱/۱۵ است ضرب می شود.

۲-۲-۲. ضریب تخصص: در مواردی که به تخصصهای تجربی خاصی نیاز است، حقوق مهندسان دارای تخصص تجربی خاص، در ضریبی به نام ضریب تخصص ضرب می شود. میزان ضریب یاد شده، با توافق دستگاه اجرایی و مهندس مشاور تعیین می شود و حداکثر آن برابر ۱/۲۵ است.

۲-۲-۳. ضریب سرپرستی: حقوق مهندسی که حداقل ده سال تجربه کار داشته و سرپرستی حداقل ۱۰ نفر از عوامل نظارت کارگاهی را عهده دار باشد، در ضریبی به نام ضریب سرپرستی که میزان آن ۱/۱۵ است، ضرب می شود.

۲-۲-۳. ضریب تأثیر منطقه اجرای کار: با توجه به محل جغرافیایی اجرای کار، ضریبی به نام ضریب منطقه‌ای، با استفاده از جدولهای آخرین دستورالعمل ضریب منطقه‌ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی، به ترتیبی که در زیر آمده است، تعیین شده و در حقوق عوامل نظارت کارگاهی ضرب می شود.

۲-۳-۱. ضریب منطقه‌ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی برای کارهای واقع در مرکز شهرستان: برای کارهای واقع در مرکز هر شهرستان، ضریب منطقه‌ای درج شده در دستورالعمل ضریب منطقه‌ای برای مرکز شهرستان، به ترتیب زیر در نظر گرفته می شود:

الف) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در رشته‌های مهندسی و همچنین فوق دیپلم، ضریبهای درج شده در جدولهای ضریب منطقه‌ای.

ب) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی تکنسین و کمتر از آن، ضریب منطقه‌ای طبق رابطه زیر تعدیل می شود.

$$= 1 + 0.7(A - 1) \text{ ضریب منطقه‌ای تعدیل شده}$$

توضیح: A مساوی است با ضریب منطقه‌ای طبق ضریبهای درج شده در جدولهای ضریب منطقه‌ای عوامل نظارت کارگاهی.

۲-۳-۲. ضریب منطقه‌ای حقوق عوامل نظارت کارگاهی برای کارهای واقع در خارج از مرکز شهرستان: برای تعیین ضریب منطقه‌ای نقاط خارج از مرکز شهرستان، بسته به فاصله آن نقطه از مرکز شهرستان،

امکانات و وسایل زندگی و شرایط آب و هوایی، رقمی بین حداقل و حداکثر و یا مساوی ضریبهای درج شده در ستون جدولهای ضریبهای منطقه‌ای برای خارج از مرکز، بین دستگاه اجرایی و مهندس مشاور توافق شده و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

الف) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در رشته‌های مهندسی، ضریب منطقه‌ای با استفاده از رابطه زیر تعدیل می‌شود.

$$= (B - 1) \times 1/25 + 1 = \text{ضریب منطقه‌ای تعدیل شده}$$

B مساوی است با ضریب منطقه‌ای توافق شده برای کارهای واقع در خارج از مرکز هر شهرستان.

ب) برای عوامل نظارت کارگاهی با درجه تحصیلی کاردان فنی (فوق دیپلم رشته‌های فنی و نقشه‌برداری) و کمتر از آن، ضریب منطقه‌ای برای کارهای واقع در خارج از مرکز شهرستان برابر **B** در نظر گرفته می‌شود.

۳-۳-۲. تداخل مناطق: چنانچه خدمات نظارت در بیش از یک منطقه قرار گرفته باشد، ضریب منطقه‌ای مناطق مربوط، به نسبت حجم عملیات واقع در آنها به دست می‌آید.

۴-۲. محاسبه حقوق ماهانه عوامل نظارت کارگاهی: حقوق عوامل نظارت کارگاهی در هر ماه، از حاصل ضرب حقوق مبنا در ضریبهای تأثیر نوع کار و منطقه‌ای (بر حسب مورد)، با توجه به میزان کارکرد هر یک از عوامل در آن ماه، به دست می‌آید.

۳. هزینه‌های بالاسری: هزینه‌های بالاسری مربوط به نظارت عوامل کارگاهی مهندسان مشاور به میزان ۱۰۰ درصد حقوق عوامل نظارت کارگاهی (با توجه به مفاد بند ۲-۴)، تعیین می‌شود. این هزینه‌ها، شامل موارد زیراند:

- هزینه‌های اداری و مالی دفتر مرکزی.
- هزینه‌های مربوط به مزایای نقدی و غیر نقدی، ناشی از اعمال قوانین کار و امور اجتماعی.
- هزینه جانسپین کردن عوامل در مدت مرخصی استحقاقی و استعلاجی.
- هزینه کار مزد ضمانت نامه‌ها، مالیات، سود و مانند آنها.

۴. نحوه تعیین وسایل نقلیه و هزینه آن.
۴-۱. تعداد و نوع وسیله نقلیه (اتومبیل) مورد نیاز کارگاه که توسط مهندس مشاور تأمین می‌شود، با توافق

دستگاه اجرایی و مهندس مشاور تعیین می‌گردد، این تعداد، در حین اجرای کار می‌تواند با توافق دو طرف، کاهش یا افزایش یابد.

۲-۴. هزینه ماهیانه وسیله نقلیه، ۸۰۰۰۰۰۰ ریال است.

تبصره (۱) هزینه ماهیانه وسیله نقلیه در کارهای موضوع بند ۲-۲، ۱-۱، ۹۶۰۰۰۰۰ ریال است.

تبصره (۲) به لحاظ شرایط خاص آب و هوا در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان، ۲۰ درصد به هزینه ماهیانه وسایل نقلیه برای کارهای واقع در جزایر و همچنین، تا فاصله ۳۰ کیلومتری سواحل، اضافه می‌شود.

۵. محل کار و سکونت عوامل نظارت کارگاهی.

۱-۵. دستگاه اجرایی، دفتر محل کار عوامل نظارت کارگاهی را در حد متعارف در کارگاه تأمین نموده و یا در مورد تأمین یا پرداخت اجاره بهای آن در خارج از کارگاه در حد متعارف، با مهندس مشاور توافق می‌کند.

۲-۵. دستگاه اجرایی، محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی را که به لحاظ دوری فاصله کارگاهها از شهرهایشان، لازم است در محل کار اسکان یابند، در کارگاه و در حد متعارف تأمین نموده یا در مورد تأمین یا پرداخت اجاره بهای آن در خارج از کارگاه در حد متعارف، با مهندس مشاور توافق می‌کند.

تبصره (چنانچه کارگاه در محدوده یا نزدیک شهر یا شهرهایی واقع باشد که تأمین عوامل مورد نیاز از ساکنان آن شهرها ممکن نباشد و لازم باشد که تمام یا عده‌ای از عوامل نظارت کارگاهی از ساکنان سایر شهرها انتخاب شوند، دستگاه اجرایی یا محل سکونت عوامل یاد شده را در حد متعارف، در کارگاه تأمین می‌کند، یا در مورد تأمین یا پرداخت اجاره بهای آن در خارج از کارگاه در حد متعارف، با مهندس مشاور توافق می‌نماید.

۳-۵. هزینه تجهیز دفتر کار و محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی در حد متعارف، شامل هزینه‌های تهیه میز کار، صندلی، کمد، وسایل خواب، وسایل سرمایش و گرمایش ساختمان و مانند آن، به عهده دستگاه اجرایی است.

۴-۵. هزینه‌های بهره‌برداری و نگهداری از دفتر کار و محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی در حد متعارف، شامل هزینه‌های روشنایی، مصرف آب، گاز، سوخت و همچنین، هزینه‌های نظافت، مراقبت، مرمت و نگهداری، به عهده دستگاه اجرایی است.

۵-۵. چنانچه دفتر کار و محل سکونت عوامل نظارت کارگاهی، به صورت اجاره توسط مهندس مشاور تأمین و تجهیز آنها توسط او انجام شود، هزینه‌های مربوط به استهلاک تجهیزات ساختمانها و هزینه‌های

بهره‌برداری و نگهداری ساختمانها (موضوع بندهای ۳-۵ و ۴-۵) نیز، ضمن تعیین اجاره ماهانه، تعیین و توافق خواهد شد.

یادآوری می‌شود که هنگام تعیین اجاره محل و هزینه‌های جنبی یاد شده، کسورات قانونی مانند بیمه و مالیات، باید در نظر گرفته شوند.

۶. نحوه پرداخت حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی مهندس مشاور: حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی که شامل حقوق عوامل نظارت کارگاهی به شرح درج شده در بند ۴-۲، هزینه‌های بالاسری موضوع بند ۳، هزینه وسایل نقلیه موضوع بند ۴ و بر حسب مورد هزینه‌های محل کار و سکونت است، در پایان هر ماه بر اساس صورت حساب مورد تأیید دستگاه اجرایی، محاسبه و به مهندس مشاور پرداخت می‌شود. تبصره) برای جبران تغییراتی که ممکن است در شرایط تعیین و پرداخت حق الزحمه نظارت عوامل کارگاهی در سالهای مختلف بروز کند، سازمان برنامه و بودجه پس از ارزشیابی عملکرد این دستورالعمل ضوابط و شرایط جدید و میزان تغییرات در حق الزحمه را، تعیین و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌کند، تا ملاک عمل قرار گیرد.

۷. بازرسی کیفیت خدمات مهندسان مشاور در امر نظارت: به منظور اطمینان از رعایت مشخصات فنی در اجرای کارها، دستگاههای اجرایی باید در بررسی صلاحیت فنی عوامل نظارت کارگاهی و عملکرد آنها دقت و توجه کافی به عمل آورند تا افراد فاقد صلاحیت به کار گرفته نشوند، در ضمن ضروری است موارد عدم رعایت مشخصات فنی را علاوه بر اقدام قراردادی، برای منظور نمودن در ارزشیابی عملکرد مهندس مشاور مربوط به سازمان برنامه و بودجه منعکس نمایند. بدیهی است این سازمان نیز بنا به مسئولیت خود در امر نظارت بر طرحهای عمرانی، چنانچه ضمن بازدیدهای نظارتی کارشناسان سازمان با مواردی از عدم رعایت مشخصات فنی روبرو شود، مراتب را بر اساس دستورالعمل موضوع ماده ۲۴ آئیننامه تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای خدمات مشاوره مورد بررسی قرار داده و تصمیم لازم را به منظور تقلیل رتبه و یا حذف از فهرست اسامی واحدهای خدمات مشاوره ذیصلاحیت اتخاذ می‌نماید.

جدول حقوق مبنا (حقوق ماهانه) برای عوامل نظارت کارگامی

ضمیمه دستورالعمل پیوست بخشنامه شماره ۳۲۶۲-۵۴-۶۲۴۷/۱۰۲ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۱

طبقه شغلی *	سابقه کار	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
مهندس	فوق لیسانس	۴۶۸۰۰۰	۴۹۰۰۰۰	۵۱۳۰۰۰	۵۳۷۰۰۰	۵۶۳۰۰۰	۵۸۹۰۰۰	۶۱۱۰۰۰	۶۳۴۰۰۰	۶۵۸۰۰۰	۶۸۴۰۰۰	۷۱۰۰۰۰	۷۳۱۰۰۰	۷۵۳۰۰۰	۷۷۳۰۰۰	۷۹۵۰۰۰	۸۱۸۰۰۰	۸۴۱۰۰۰	۸۶۶۰۰۰	۸۹۱۰۰۰	۹۱۶۰۰۰	۹۴۴۰۰۰
مهندس	لیسانس	۳۸۷۰۰۰	۴۰۴۰۰۰	۴۲۳۰۰۰	۴۴۳۰۰۰	۴۶۳۰۰۰	۴۸۵۰۰۰	۵۰۸۰۰۰	۵۳۲۰۰۰	۵۵۷۰۰۰	۵۸۳۰۰۰	۶۱۱۰۰۰	۶۳۴۰۰۰	۶۵۷۰۰۰	۶۸۳۰۰۰	۷۰۹۰۰۰	۷۳۶۰۰۰	۷۵۸۰۰۰	۷۷۹۰۰۰	۸۰۲۰۰۰	۸۲۵۰۰۰	۸۴۸۰۰۰
کاردان فنی	فوق دیپلم رشته فنی و نقشه برداری	۲۵۸۰۰۰	۲۶۶۰۰۰	۲۷۶۰۰۰	۲۸۶۰۰۰	۲۹۷۰۰۰	۳۰۷۰۰۰	۳۱۸۰۰۰	۳۳۹۰۰۰	۳۴۱۰۰۰	۳۵۳۰۰۰	۳۶۷۰۰۰	۳۸۰۰۰۰	۳۹۳۰۰۰	۴۰۸۰۰۰	۴۲۳۰۰۰	۴۳۹۰۰۰	۴۳۹۰۰۰	۴۳۹۰۰۰	۴۳۹۰۰۰	۴۳۹۰۰۰	۴۳۹۰۰۰
تکنسین	دیپلم هنرستان و دیپلم متوسطه	۱۸۰۰۰۰	۱۸۹۰۰۰	۱۹۸۰۰۰	۲۰۸۰۰۰	۲۱۹۰۰۰	۲۳۰۰۰۰	۲۳۹۰۰۰	۲۴۸۰۰۰	۲۵۸۰۰۰	۲۶۹۰۰۰	۲۸۰۰۰۰	۲۸۸۰۰۰	۲۹۶۰۰۰	۳۰۵۰۰۰	۳۱۵۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۳۲۴۰۰۰
ناظر فنی	سیکل سابق یا پایان راهنمایی فعلی	-	-	-	-	-	-	۱۸۷۰۰۰	۱۹۵۰۰۰	۲۰۳۰۰۰	۲۱۱۰۰۰	۲۱۹۰۰۰	۲۲۸۰۰۰	۲۳۷۰۰۰	۲۴۶۰۰۰	۲۵۶۰۰۰	۲۶۶۰۰۰	۲۶۶۰۰۰	۲۶۶۰۰۰	۲۶۶۰۰۰	۲۶۶۰۰۰	۲۶۶۰۰۰

۲۹

* طبقه شغلی :

- مهندس به فردی اطلاق می شود که دارای تحصیلات عالی در یکی از رشته های فنی و مهندسی، با درجه تحصیلی حداقل لیسانس باشد. درجه تحصیلی دکترا در رشته های مهندسی، معادل فوق لیسانس به اضافه ۳ سال سابقه کار خواهد بود.
- کاردان فنی به فردی اطلاق می شود که دارای تحصیلات دانشگاهی با مدرک تحصیلی کاردان یا فوق دیپلم در رشته های فنی و نقشه برداری باشد.
- تکنسین بدون سابقه کار، فردی است که دارای گواهینامه دیپلم هنرستان در رشته مربوط، بدون سابقه کار و یا دارای گواهینامه دیپلم متوسطه با ۲ سال سابقه کار در رشته مربوط باشد. نقشه بردار با مدرک تحصیلی دیپلم و ۲ سال سابقه کار نقشه برداری، معادل تکنسین بدون سابقه کار در نظر گرفته می شود.
- ناظر فنی فردی است که دارای گواهینامه سیکل سابق یا پایان دوره راهنمایی فعلی با ۶ سال سابقه کار در رشته مربوط باشد. افرادی که دارای گواهینامه ششم ابتدایی سابق، یا پنجم ابتدایی فعلی باشند و بنا به تأیید دستگاههای اجرایی، تا قبل از ابلاغ این دستورالعمل به عنوان ناظر فنی اشتغال داشته اند، از این به بعد نیز، همچنان ناظر فنی خواهند بود. در این صورت، ناظر فنی با تحصیلات ششم ابتدایی سابق یا پنجم ابتدایی فعلی با ۹ سال سابقه کار، معادل ناظر فنی سیکل سابق (یا پایان راهنمایی فعلی) با ۶ سال سابقه کار، در نظر گرفته می شود.
- افرادی که دارای مدرک تحصیلی سیکل سابق، یا پایان راهنمایی فعلی باشند و بنا به تأیید دستگاههای اجرایی، تا قبل از ابلاغ این دستورالعمل به عنوان نقشه بردار اشتغال داشته اند، از این به بعد نیز، همچنان نقشه بردار خواهند بود. در این صورت، نقشه بردار با تحصیلات سیکل سابق یا پایان راهنمایی فعلی با ۷ سال سابقه کار، معادل تکنسین بدون سابقه کار، در نظر گرفته می شود.

